

Στη φιλολογία για τα χημικά όπλα της Συρίας αναπαράγονται μερικές υπερβολές και ασάφειες που κυκλοφορούν ευρέως και οι οποίες είναι μεν σκόπιμες για να «τρομάζει» ο κόσμος αλλά μπορεί να έχουν το αντίθετο αποτέλεσμα. Όπως το βοσκόπουλο που φώναζε στα ψέματα για το λύκο... Η περιφερειακή παράταξη των πολιτών «ΜΙΑ ΚΡΗΤΗ, περιβάλλον - άνθρωπος» ήταν η πρώτη που ανέδειξε το ζήτημα βασισμένη σε ένα δημοσίευμα στον ειδησεογραφικό ιστότοπο του BBC και έβγαλε αμέσως ανακοίνωση . Την επόμενη το πρωί ως περιφερειακός σύμβουλος έδινα συνέντευξη στην πρωινή εκπομπή της τηλεόρασης του Σκάι για το θέμα. Ακολούθησε η συμμετοχή μου στη βραδινή εκπομπή «Αντιθέσεις» του Γ. Σαχίνη στο Κρήτη TV και σε δύο ανοιχτές συγκεντρώσεις, μια στα Χανιά και μια στο Ηράκλειο ως ομιλητής. Στις 28 Ιανουαρίου ως παράταξη βγάλαμε δεύτερη ανακοίνωση για το θέμα τοποθετώντας το στις πραγματικές του κατά τη γνώμη μας διαστάσεις.

Ας δούμε όμως τα πράγματα λίγο πιο αναλυτικά για να ξέρουμε με τι έχουμε να κάνουμε:

1) Η ποσότητα των πρόδρομων ουσιώ ν των χημικώ ν όπλων της Συρίας
που σχεδιάζεται να αδρανοποιηθούν με υδρόλυση πάνω στο ειδικά εξοπλισμένο αμερικάνικο πλοίο Cape Ray δεν είναι «ό,τι πιο επικίνδυνο τοξικό υπάρχει» όπως έχει ειπωθεί. Και οι επιστήμονες του Δημόκριτου ή του Πολυτεχνείου Κρήτης ποτέ δεν έκαναν λόγο για «πλήρη καταστροφή του οικοσυστήματος». Τα χημικά όπλα της Συρίας είναι καταγεγραμμένα σε ότι αφορά ουσίες και ποσότητες και δεν αποτελούν καμία πρωτοτυπία αφού πρόκειται για τα θανάσιμα νευροτοξικά αέρια σαρίν, vx και μουστάρδας γνωστά από πολέμους παλιότερους και νέους. Γνωρίζουμε λοιπόν το βαθμό τοξικότητας και τις επιπτώσεις κάθε σταδίου εξουδετέρωσής τους και κανείς σοβαρός επιστήμονας δεν έχει τολμήσει να πει ότι απειλούνται οι παραλίες μας ή η τουριστική οικονομία της Κρήτης από τη διαδικασία. Στην πραγματικότητα η Μεσόγειος δέχεται πολλά επικίνδυνα τοξικά και σε πολύ μεγάλες ποσότητες από πολλές πηγές όπως απόρριψη από πλοία, βύθιση πλοίων με τοξικά ή πυρηνικά απόβλητα, ναυάγια, αστικά, γεωργικά και βιομηχανικά απόβλητα χωρίς επεξεργασία, αέριοι ρύποι που καταλήγουν στη θάλασσα, διαρροές πετρελαϊκών, στραγγίσματα χωματερών και τεράστιες ποσότητες στερεών αποβλήτων. Υπόψη ότι τα νερά της Μεσογείου ανανεώνονται σε διάστημα περίπου 80 ετών και φυσικά όλα αυτά έχουν τις επιπτώσεις τους που πράγματι απειλούν και τα θαλάσσια οικοσυστήματα και την υγεία μας και τον τουρισμό και όλα. Μόνο το πετρέλαιο που χύνεται ετησίως στη Μεσόγειο υπολογίζεται σε 190.000 τόνους.

2) Η πληροφορία ότι θα ρίξουν τα χημικά στη θάλασσα
είναι εντελώς ανυπόστατη και δεν τεκμηριώνεται με τίποτα. Ξεκίνησε από μια ασάφεια στο δημοσίευμα του BBC στις αρχές του Ιανουαρίου, που σήμερα έχει αποσυρθεί ως ανακριβές και έκτοτε αναπαράγεται μόνο σε λίγα κείμενα διαμαρτυρίας. Αυτό που είναι γνωστό με σαφήνεια σήμερα είναι ότι μετά την υδρόλυση, δηλαδή την αραίωση των ουσιών με νερό, την προσθήκη χλωριούχων και την θέρμανσή τους επί ώρες, τα προϊόντα της επεξεργασίας αυτής θα οδηγηθούν σε διάφορες χερσαίες εγκαταστάσεις επεξεργασίας επικινδύνων αποβλήτων στην Ευρώπη όπου μάλλον θα γίνει πυρόλυση, δηλαδή καύση σε υψηλές θερμοκρασίες και ταφή της τοξικής τέφρας. Λεπτομέρεια: η άποψη ότι η υδρόλυση για την αδρανοποίηση των ουσιών είναι πιλοτική είναι ανακριβής. Είναι μια διαδικασία δοκιμασμένη εδώ και μια δεκαετία και έχει στόχο την καταστροφή της ιδιότητας αυτών των ουσιών να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως χημικά όπλα. Αυτό που πράγματι είναι πιλοτικό είναι ότι η διαδικασία θα γίνει εν πλω επειδή οι αντιδραστήρες είναι φορτωμένοι σε ένα καράβι. Ο λόγος που σχεδιάζεται να γίνει στη Μεσόγειο είναι ότι στον ωκεανό οι φουρτούνες είναι πολύ περισσότερες σε συχνότητα και μεγαλύτερες και όταν θα υπάρχει θαλασσοταραχή οι εργασίες στο πλοίο θα διακόπτονται.

3) Θα πρέπει να έχουμε υπόψη πως είναι πολύ θετικό το γεγονός
ότι ο Οργανισμός για την Απαγόρευση των Χημικών Όπλων (ΟΑΧΟ) έχει καταστρώσει και επιχειρεί να εκτελέσει ένα σχέδιο παράδοσης και καταστροφής των χημικών όπλων της Συρίας που κόστισαν το θάνατο σε περισσότερους από 1400 ανθρώπους πέρυσι τον Αύγουστο. Επίσης είναι θετικό ότι τη Συνθήκη Απαγόρευσης των Χημικών Όπλων της

Γενεύης του 1997 έχουν υπογράψει μέχρι σήμερα 190 κράτη (η Συρία είναι το τελευταίο). Υπάρχουν όμως σοβαρά προβλήματα που πρέπει να τραβήξουν την προσοχή μας: Ο Άσαντ έπρεπε να έχει παραδώσει τα χημικά όπλα μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2013 στο λιμάνι της Λαττάκειας αλλά δεν το έχει κάνει ακόμα επικαλούμενος προβλήματα ασφάλειας. Επισήμως έχει καταστραφεί ένα μικρό μέρος του χημικού οπλοστασίου της Συρίας. Το Ισραήλ που έχει περισσότερα και πιο σύγχρονα χημικά όπλα, δεν έχει υπογράψει οριστικά τη συνθήκη και έχει δηλώσει ρητώς ότι αν χρειαστεί θα τα χρησιμοποιήσει ως αντίποινα αφού τα γειτονικά εχθρικά κράτη "είναι σε θέση να αποκτήσουν χημικά όπλα". Το ίδιο δηλώνει και η Βόρεια Κορέα. Οι ΗΠΑ έχουν υπογράψει τη συνθήκη και έχουν καταστρέψει το χημικό τους οπλοστάσιο αλλά δηλώνουν ότι κρατούν μια άγνωστη ποσότητα για να τη χρησιμοποιήσουν κι αυτοί ως αντίποινα σε περίπτωση επίθεσης εναντίον τους. Αυτά είναι όπλα μαζικής καταστροφής, όπως τα πυρηνικά και τα βιολογικά όπλα. Δηλαδή δεν επικεντρώνονται σε ένα στρατιωτικό στόχο αλλά διασπείρουν το θάνατο αδιακρίτως στον πληθυσμό σε τεράστιους κύκλους γύρω από το σημείο χρήσης.

4) Σύμφωνα με τη Συνθήκη

, το κράτος που έχει στην κατοχή του χημικά όπλα πρέπει να συνεργαστεί με τον ΟΑΧΟ για την καταγραφή των έτοιμων για χρήση όπλων, των αποθηκευμένων πρόδρομων ουσιών και όλων των χημικών εργαστηρίων, βιοτεχνιών και βιομηχανιών της χώρας. Επίσης πρέπει να καταστρέψει τα όπλα και τις σχετικές στρατιωτικές εγκαταστάσεις με δικά του έξοδα. Ο Άσαντ υπέγραψε την Συνθήκη, πέρυσι, μετά την διεθνή κατακραυγή, αλλά δήλωσε ότι δεν είναι δυνατόν να γίνει η καταστροφή τους εκεί λόγω του πολέμου και δεν είναι σε θέση να πληρώσει τα έξοδα. Ο Οργανισμός το δέχτηκε και άνοιξε ένα Ταμείο για την καταστροφή των χημικών της Συρίας στο οποίο όλα τα μέλη του έχουν υποχρέωση να συμβάλουν. Η καταστροφή των χημικών όπλων επί ξηράς, μια διαδικασία που έχουν ακολουθήσει όλες οι χώρες που διέθεταν χημικά όπλα και υπέγραψαν τη συνθήκη, είναι γνωστό ότι κρατά χρόνια. Η σπουδή του Οργανισμού να καταστρέψει μέσα σε ένα εξάμηνο την ιδιότητα των ουσιών της Συρίας να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως χημικά όπλα μέχρις ενός σημείου είναι δικαιολογημένη. Ωστόσο από τη στιγμή που θα απομακρυνθούν από το έδαφος της Συρίας παύει να υπάρχει η απειλή να χρησιμοποιηθούν από το καθεστώς ή από άλλους. Γι αυτό ο Οργανισμός ζήτησε τον περασμένο Οκτώβριο διαθεσιμότητα για την καταστροφή των όπλων επί ξηράς και προσφέρθηκαν η Νορβηγία και η Αλβανία. Πράγματι οι διαμαρτυρίες στις δύο αυτές χώρες οδήγησαν στην ματαίωση αυτού του σχεδίου αφού η διαδικασία της πυρόλυσης έχει περιβαλλοντικούς κινδύνους. Μέχρι τώρα κανείς δεν είχε ασχοληθεί με τις επιπτώσεις από την η καταστροφή των χημικών όπλων σε χερσαίες εγκαταστάσεις, όπως πρόσφατα στη Λιβύη. Τη λύση που τελικά συμπεριλαμβάνεται στο πρόγραμμα του Οργανισμού πρότειναν το Νοέμβρη οι ΗΠΑ που δήλωσαν πρόθυμοι να αναλάβουν το αρχικό στάδιο καταστροφής του πιο επικίνδυνου μέρους του οπλοστασίου με την υδρόλυση. Σε πολλές διαμαρτυρίες τις τελευταίες μέρες εκφράζεται η προτροπή να γίνει στην ξηρά η καταστροφή των χημικών όπλων. Ωστόσο αυτό παραμένει μια εικασία αφού κανείς δεν έχει δεχτεί να το κάνει και κανείς δεν μπορεί να διαβεβαιώσει ότι αυτό θα είναι πιο ασφαλές και δε φαίνεται να υπάρχει κάποιος άλλος τρόπος που να το κάνει ασφαλές.

5) Λέγεται ότι πρέπει να αναλογιστούν ευθύνες
σε αυτούς που παράγουν τα χημικά όπλα. Πράγματι, υπάρχουν βιομηχανίες όπλων που παράγουν τα ειδικά βλήματα που μπορούν να δεχτούν τις ουσίες σε δύο διαμερίσματα μέχρι να σκάσουν και να διασπείρουν τα θανάσιμα νευροτοξικά αέρια και πρέπει να καταγγελθούν και να κλείσουν. Επίσης βιομηχανίες που παράγουν τις πρόδρομες ουσίες. Τα χημικά όπλα φτάνουν παράνομα στα χέρια καθεστώτων όπως της Συρίας μέσω συμμαχιών όπως με τις ΗΠΑ, τη Ρωσία, την Κίνα κλπ. Υπόψη επίσης ότι αρκετές πρόδρομες και βοηθητικές ουσίες των χημικών όπλων μπορούν να παρασκευαστούν από χημικές βιομηχανίες ανάλογες με αυτές που παράγουν απορρυπαντικά ή λιπάσματα. Τέτοιες βιομηχανίες ή βιοτεχνίες υπάρχουν παντού και γι αυτό τίθενται υπό τον έλεγχο του Οργανισμού για την Απαγόρευση των Χημικών Όπλων. Θεωρώ πολύ σημαντικό να καταγγέλλονται αυτοί που κατασκευάζουν και πουλάνε ή εξοπλίζουν τρίτους με χημικά ή άλλα όπλα μαζικής καταστροφής. Αυτοί δυστυχώς είναι όλες οι χώρες που παίζουν τα παιχνίδια τους στη γεωπολιτική σκηνή με επεκτατικούς σκοπούς. Ωστόσο σε μια κρίση όπως αυτή της Συρίας δε φτάνει να το πεις αυτό. Πρέπει να δοθεί άμεση λύση της απομάκρυνσης και καταστροφής των όπλων και δεν μπορείς να περιμένεις πρώτα να πείσεις τις ιμπεριαλιστικές χώρες να αλλάξουν συμπεριφορά. Η Συνθήκη και ο ΟΑΧΟ είναι ό,τι πιο σοβαρό έχει επιτευχθεί μέχρι τώρα σε αυτή την κατεύθυνση και θεωρώ λάθος να τον βάζει κανείς απέναντί του ως τον εχθρό, όπως μερικοί έσπευσαν να κάνουν.

Το θέμα έχει πολλές ακόμα πτυχές και λεπτομέρειες αλλά δεν είναι σκόπιμο να γράψουμε βιβλίο αυτή τη στιγμή. Με τα παραπάνω σαν δεδομένα η ανησυχία μας είναι σε μεγάλο βαθμό δικαιολογημένη αλλά νομίζω πρέπει να επικεντρωθεί σε τέσσερα ζητήματα:

α)
Να ζητήσουμε υπάρχει παρακολούθηση και έλεγχος της διαδικασίας από ειδικούς επιστήμονες και ερευνητικά κέντρα των χωρών που γειτονεύουν με το σημείο που θα γίνει η διαδικασία της υδρόλυσης εν πλω. Οι χώρες αυτές είναι η Ιταλία, η Ελλάδα, η Μάλτα και η Λιβύη. Προφανώς πρέπει να εμπλακεί στον έλεγχο επισήμως η Ε.Ε. και να μη μείνει μόνο στην οικονομική συνεισφορά.

β)
Να δείξουμε στον κόσμο ότι τα χημικά όπλα της Συρίας είναι μια μόνο από τις απειλές που δέχονται οι θάλασσές μας και μάλιστα όχι από τις πιο επικίνδυνες. Είναι μια καλή ευκαιρία να στρέψουμε και εκεί την προσοχή.

γ)
Να ευαισθητοποιηθούμε και να ζητήσουμε την απαγόρευση και καταστροφή όλων των χημικών, πυρηνικών και βιολογικών όπλων μαζικής καταστροφής σε όλο τον πλανήτη.

δ)

Να αντιδράσουμε στην προοπτική να γεμίσουν οι θάλασσές μας στο Λιβυκό και στο Ιόνιο με εξέδρες άντλησης φυσικού αερίου, πετρελαίου και άλλων ορυκτών διότι αυτό θα σημάνει τεράστιες επιπτώσεις στα θαλάσσια οικοσυστήματα και σοβαρό πλήγμα στην τουριστική οικονομία. Να καταγγείλουμε όλους αυτούς τους σωτήρες που μας υπόσχονται με τους υδρογονάνθρακες τη λύση στην κρίση και στην πραγματικότητα μας οδηγούν σε ένα τοξικό μέλλον και με εξαιρετικά αμφίβολα οφέλη στην εθνική οικονομία, όπως δείχνει η διεθνής εμπειρία.

Σε καμία περίπτωση για ένα τέτοιο ζήτημα δεν θα πρότεινα να πάνε σκάφη με κόσμο 500 χλμ μέσα στην ανοιχτή θάλασσα, μακρυά από οποιαδήποτε ακτή, και να έρθουν αντιμέτωποι με ένα πολεμικό ναυτικό. Το θεωρώ ανεύθυνο καθώς εγκυμονεί τον κίνδυνο να γίνει κάποιο ατύχημα και να έχουμε θύματα, θυσία που δεν αντιστοιχεί στο μέγεθος του προβλήματος.

Αριστείδης Παπαδάκης

Πηγές πληροφόρησης:

http://www.opcw.org

www.the-trench.org

http://en.wikipedia.org/wiki/
Chemical_weapon